

MUZYKA SAKRALNA W LITURGII W BAZYLICE ARCHIKATEDRALNEJ W WARSZAWIE

Niniejsze wytyczne mają być pomocą w zachowaniu norm muzycznych dotyczących oprawy artystycznej liturgii odbywających się w Bazylisce Archikatedralnej. Wiernych pragnących ubogacić piękną muzyką odprawiane w naszej świątyni Msze św. zachęcamy do zapoznania się z I i II edycją płyty DVD zawierającą propozycje muzyki sakralnej w wykonaniu wybitnych artystów warszawskich współpracujących z Katedrą.

Witamy również serdecznie w naszych progach wszystkich artystów muzyków pragnących włączyć się w wydarzenia sakralne naszej bazyliki. Prosimy osoby zainteresowane szczególną oprawą muzyczną oraz samych artystów o zapoznanie się poniższymi wytycznymi, które są zarówno przypomnieniem przepisów liturgicznych dot. muzyki sakralnej jak i wyrazem szacunku dla wyjątkowości miejsca jakim jest Bazylika Archikatedralna w Warszawie.

1. Osobą odpowiedzialną za kształt muzyki w trakcie liturgii, na mocy decyzji Proboszcza Katedry, jest jej organista. Zakres odpowiedzialności obejmuje układ i dobór programu muzycznego liturgii, jak i skład wykonawców (w tym dopuszczenie muzyków gościnnych, nie współpracujących z Katedrą).¹

2. Życzenia osób zamawiających liturgię dotyczące repertuaru czy doboru wykonawców są traktowane wyłącznie jako propozycje², obowiązkiem zaś organisty jest zaproponowanie programu zgodnego z charakterem miejsca sakralnego³ oraz dobór artystów, których przygotowanie zawodowe pozwala na profesjonalne wykonanie wymaganego programu.⁴

3. Dopuszcza się udział solistów nie związanych z Katedrą do udziału w liturgiach Msz św, (w tym ślubnych, pogrzebowych itp.). Do liturgii mogą być dopuszczone następujące osoby:

- Absolwenci Akademii Muzycznych (wydział wokalny lub instrumentalny)
- Studenci Akademii Muzycznych ww kierunków oraz uczniowie średnich szkół muzycznych po przesłuchaniu i ew. akceptacji przez organistę Katedry

4. Dopuszcza się udział organistów nie związanych z Katedrą do udziału w ww uroczystościach odbywających się w Katedrze. Do liturgii mogą być dopuszczone następujące osoby⁵:

- Absolwenci Akademii Muzycznych (Wydział Muzyki Kościelnej, kierunek organów Wydziału Instrumentalnego bądź WFKiO)
- Absolwenci Instytutu Szkolenia Organistów (dyplom I stopnia)
- Absolwenci Muzykologii UKSW
- Studenci ww kierunków i uczniowie klas maturalnych średnich szkół muzycznych organów po przesłuchaniu i ew. dopuszczeniu przez organistę Katedry.

Udział gościnnych organistów nie zwalnia z rozliczeń finansowych wobec organisty Katedry. Sprawy rekompensaty wobec organisty miejscowego (stanowiącej równowartość zwyczajowego dochodu) leżą w gestii organisty gościnnego.⁶

¹ Instrukcja Episkopatu Polski o muzyce liturgicznej po Soborze Watykańskim II, nr 5.

² Jan Paweł II, Encyklika *Ecclesia de Eucharistia*, nr 52, (2003) 468.

³ Instrukcja *Musicam sacram*, nr 43.

⁴ Instrukcja Episkopatu Polski o muzyce liturgicznej po Soborze Watykańskim II, nr 7.

⁵ Model Contract Provisions For Church Musicians - American Guild of Organists, No. 38.

5. Muzyka instrumentalna może być wykonywana wyłącznie na instrumentach dopuszczonych do liturgii. Nie ma możliwości wykorzystania gitary, perkusji, fortepianu, syntezatorów, itp. w trakcie trwania świętych obrzędów.⁷

6. Program muzyczny powinien być zgodny z wymogami przepisów liturgicznych. Dobór repertuaru powinien uwzględniać następujące aspekty:

- Utwory muzyczne powinny mieścić się w stylistycznych i estetycznych ramach muzyki sakralnej (tematyka, charakter, przeznaczenie)⁸
- Utwory muzyczne powinny mieścić się w czasowych ramach poszczególnych części liturgii (przykładowo; wejście do 2 min., ofiarowanie do 2,5 min., komunია do 6 min., konkordat do 4 min. – po uzgodnieniu z celebransem)
- Utwory wokalne prezentowane w trakcie liturgii powinny być wykonywane w języku, w którym odprawiana jest liturgia lub po Łacinie.⁹ Utwory w językach obcych mogą być wykonane przed i po liturgii.
- Utwory powinny być tak dobrane aby mogły być w sposób profesjonalny i prawidłowy zaprezentowane przez wykonawców we wnętrzu Katedry. Nagłośnienie (mikrofon) służy do użytku wyłącznie organiście prowadzącemu liturgię. Dobre przygotowanie wokalne śpiewaków i posiadanie dobrze brzmiących instrumentów solowych pozwala na zadowalające wypełnienie dźwiękiem Katedry w sposób czysto akustyczny.

7. Proponowany przez wykonawców program muzyczny liturgii musi być w całości zatwierdzony przez organistę Katedry. Można tego dokonać telefonicznie (503 504 853) lub drogą mailową (p.rachon@wp.pl) nie później jednak, niż na 3 dni przed planowaną uroczystością. Organista Katedry jest odpowiedzialny za całość programu niezależnie czy jest wykonawcą w trakcie uroczystości czy nie.

Powyższe wytyczne mają pomóc w uszanowaniu przepisów dotyczących muzyki sakralnej. Ich głównym jednak celem jest zachęta do prawidłowego i prawdziwego rozumienia istoty muzyki liturgicznej oraz okazją do odkrycia piękna muzyki sakralnej w oparciu o wielowiekową tradycję muzyczną Kościoła Rzymsko – Katolickiego.

Proboszcz Bazyliki Archikatedralnej
pw. Św. Jana Chrzciciela w Warszawie

Organista Bazyliki Archikatedralnej
pw. Św. Jana Chrzciciela w Warszawie

Ks. Bogdan Bartoń

Piotr Rachoń

⁶ Code of Ethics – American Guild of Organists, Rule 4.

⁷ Instrukcja Episkopatu Polski o użycie liturgicznej po Soborze Watykańskim II, nr 29.

⁸ Instrukcja *Musicam sacram*, nr 53.

⁹ Ibid. nr 51.